

KI_TALÁLT_TEREK

2 _absztrakt
3 _a fa nehéz állványzatok
4 _fakötések
5 _talált terek_
6 _a város és az állvány
9 _a város és a művészet
    _az állvány és a művészet
        11 _funkció
        12 _szerkezet
        14 _anyaghasználat
        15 _színhasználat
        16 _megvalósíthatóság
17 _ki talált terek a városban
19 _ki talált terek az Ybl-ben
21 _források

absztrakt

A kutatómunkánk témája és főszereplői az utcaképek markáns, de mégsem számon tartott építményei: a fa állványzatok. Azok a különleges szerkezetek, amelyek ott állnak segítő támaszként házak mellett sokszor évekig, évtizedekig, az idők során azokkal szinte teljesen összenőve. Tömegük a homlokzatok kiegészítéseként a megszokott látványegyüttesekbe idővel szinte észrevétlenül beleolvad. Pedig a házak e furcsa, pluszban megkapott épületrészei, terei számtalan lehetőségeket rejtnek magukban, amelyekre empirikus kutatási példákkal tervezünk rávilágítani.

Kezdetben az YBL kampusz melletti állványzatra figyeltünk fel. Izgalmasnak találtuk a gondolatot miként lehetne átalakítani a homlokzathoz kapcsolódó szerkezetet és a környezetét. A sok felmerült lehetőség közül a kiállítási funkcióra való hasznosítása mellett döntöttünk. A kutatás során ráeszméltünk, hogy a tágabb környezetünkben is számtalan ilyen szerkezet található, melyek hasonló módon szerves részeit képezik a városnak, a megszokott utcaképeknek. A keretállások adta felületek és „talált” tereik lehetőséget nyújtanak különböző installációk és alkotások bemutatására. Az így kialakuló transzparens kiállítóterek mindenki számára elérhetőek lennének. Kapcsolatot teremtenének a művészet és az utca emberei között. A színekbe burkolt felületek városépítészeti szempontból is jelentős változást eredményeznének.

Munkánk célja olyan állványzatok köré felhúzott terek megalkotása, melyek segítségével formálni tudjuk a környezetünket, lehetőséget adva - elsősorban a városban alkotó, de kiállítóhellyel mégsem rendelkező- fiatal művészek számára, hogy megmutassák magukat a nagyközönség, a város járókelői előtt.

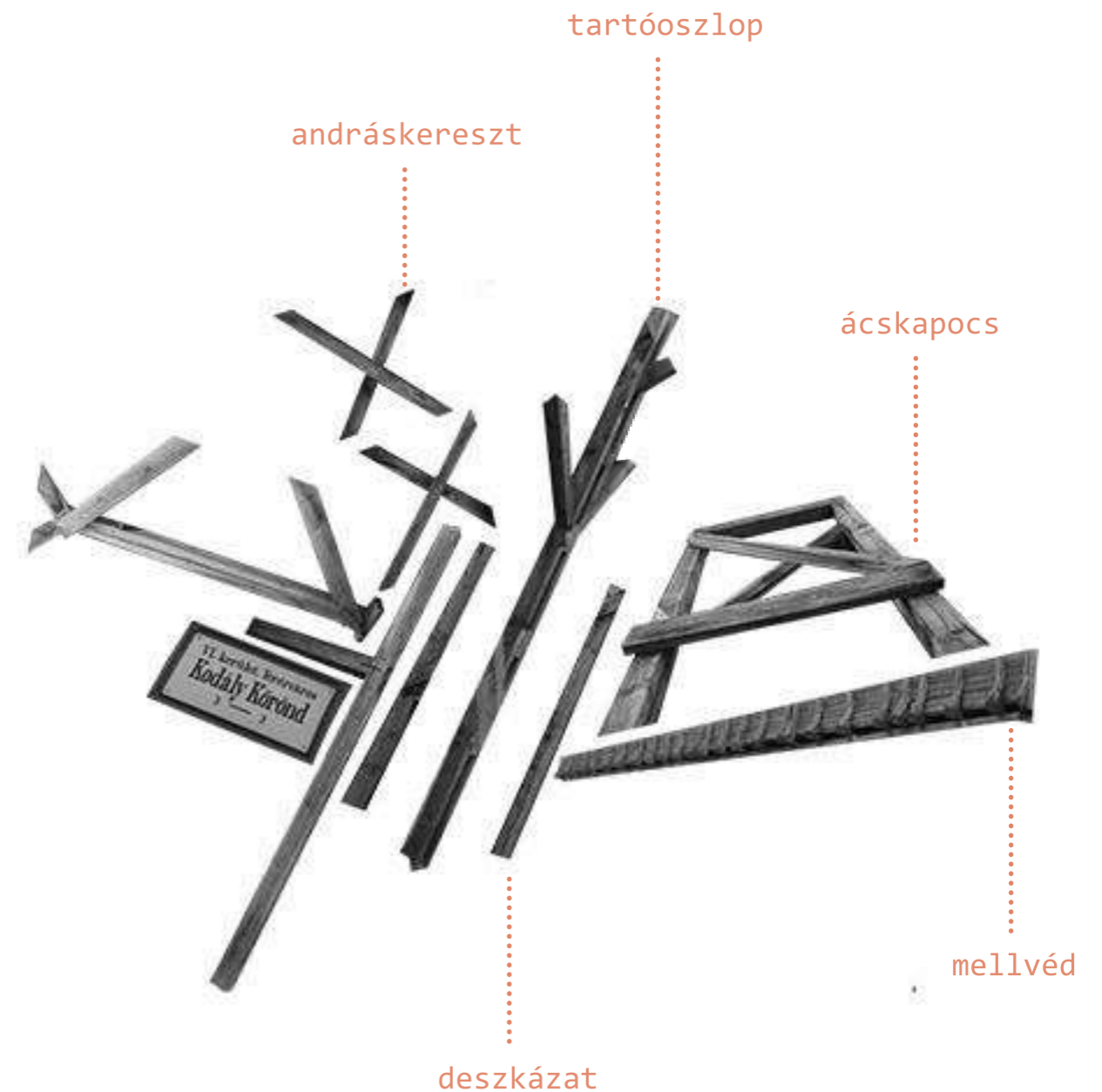
A fa nehéz állványzatok

A dolgozat során olyan fa állványzatokat kutattunk Budapesten, melyek már évek óta épületek homlokzatának és azok elemeinek támaszaiként szolgálnak. Ezek a szerkezetek nem összekeverendők az építkezéseken használt szerkezetekkel, melyek hasonlóságuk ellenére más funkcióval rendelkeznek és így az utcaképeket csak ideiglenesen formálják. Rendeltetésük valami újnak a megalkotását szolgálja, míg a fa nehézállványzatok, a régi értékek „megtartására” jöttek létre. Ezek a szerkezetek az idők során szinte már az észrevehetetlenségig hozzá nőttek az épületek homlokzataihoz, de mégsem tudnak az épületek életének szerves részeivé válni.

Fakötések

A kutatásunkban szereplő állványzatok felépítettségét egységes séma jellemzi. Vázás szerkezetüket tekintve az alábbi elemekre bonthatók: fő tartószerkezeti elemként az oszlop áll, melyek jellemzően 12x12-es keresztmetszetűek. A 2,5x10-es deszkázatból kialakított, alsó-felső pontban rögzített andráskeresztek felelősek mind a három síkban való merevítésért. Jellemzően a fa elem között nincs ácskötés. Az egymáshoz való rögzítést ácskapoccsal és kétnyírású (szimmetrikus) csavarkötéssel oldották meg. A csavarkötéseket hagyományosan nagy keresztmetszetű faelemek egymáshoz rögzítéséhez alkalmazzák. Ezen kötőelemek esetében az erőátadást alátétes, füles vagy szárnyas anyacsavarokkal biztosítják a faelemek között. Az ácskapocs is a hagyományos fakötések kötőelemeihez sorolható. Lapos - vagy kör keresztmetszetű vasból készítik. Állványkapcsos kötések jellemzően az árkád sorú keretállásoknál lelhető fel a nyomott oszlopok toldásánál. Ebben az esetben előnyösebb rövidebb kapcsokat alkalmazni, mivel egy nagyobb könnyen megrepesztheti a fát, melynek következtében kisebbedik a palástnyomásnak ellenálló felület.

talált terek

Visszatérő motívumként jelennek meg a keretállások adta kihasználatlan felületek és alattuk megbúvó „talált terek”. Az így keletkező terek és síkok formavilága nagyrészt megegyezik, egyszerű geometriai formákra támaszkodik. Ilyenek például a téglalap, háromszög és paralelogramma geometriák, melyek az állványzatok nagyrésztében felfedezhetők. Olyan nyitott fedett terek alakulnak, ki az állványzatoknak köszönhetően, melyek mind a gyalogos, mind az autós forgalom számára láthatóak, érzekelhetőek. A lehetőséget felismerve ezeket a tereket és felületeket kiállítóterekként hasznosítanánk.

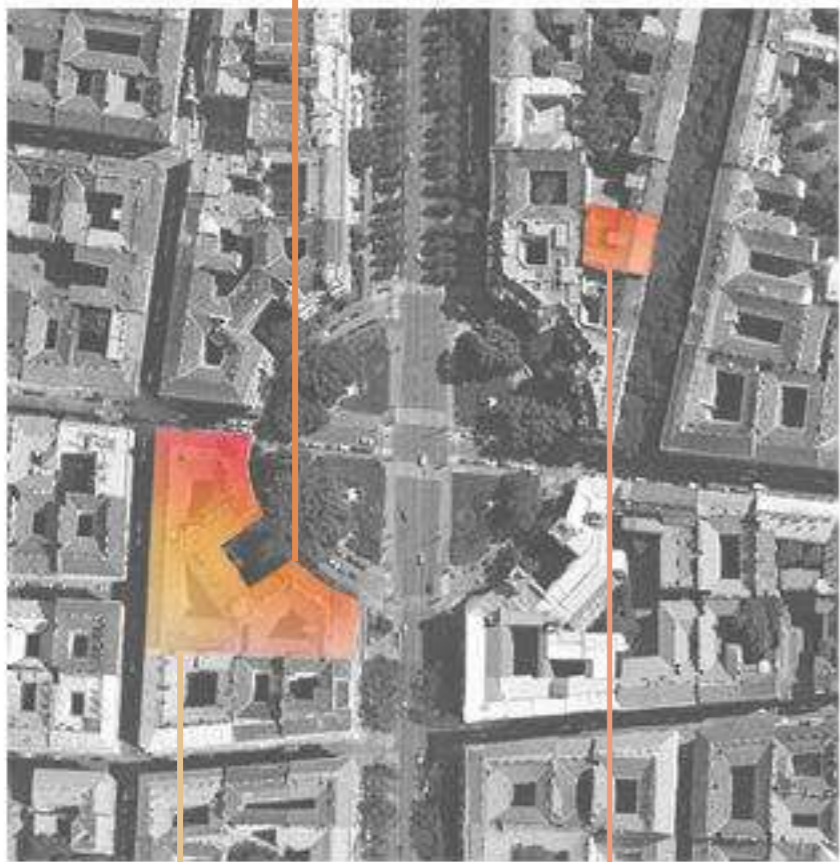

A város és az állvány

A város összetett vizuális látványelemei rendkívül szerte ágazóak: a pár pillanatra feltűnő provizórikus elemektől az évszázadokig jelenlevő objektumokig, a mozgásban lévő „staffázsoktól” a statikus építményekig. Az utcaképek heterogén látványegyütteseinek részei az épületekkel statikus épület homlokzatokkal „összenőt”, átmenetinek épült, de állandósult állványok is. Az elsöre zavaró tényezők az idő múlásával észrevétlenül beolvadnak a mindennapjainkba. Az állványzatok felkutatása során egy új nézőpontot kellett kialakítanunk, hogy a megszokottság mögé tudjunk tekinteni és az utcákban megbújó kincsekre találjunk.

Andrássy út 88-90

Szinyei Merse utca 2   _Benczúr utca 4_

Az U alakú elegáns palota egykor a polgári társadalom magánygyógyintézeteként szolgált. Az előtte húzódó árkádos állványzat mára már a járókelőket védi a lehulló darabjai elől.

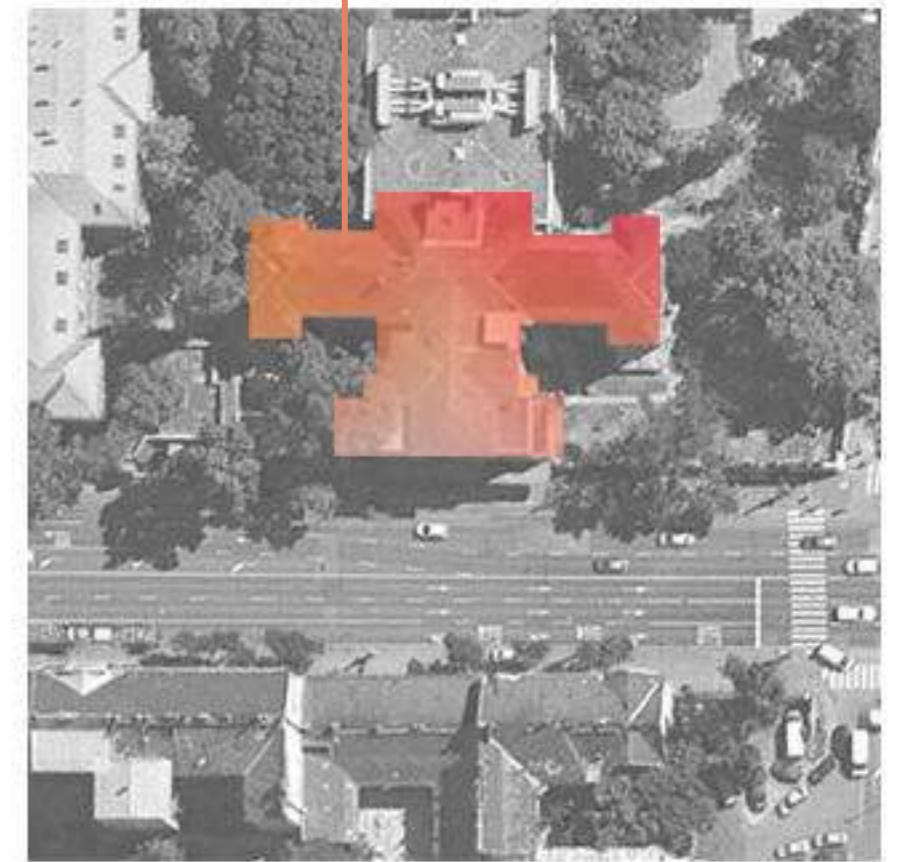

Thököly út 74

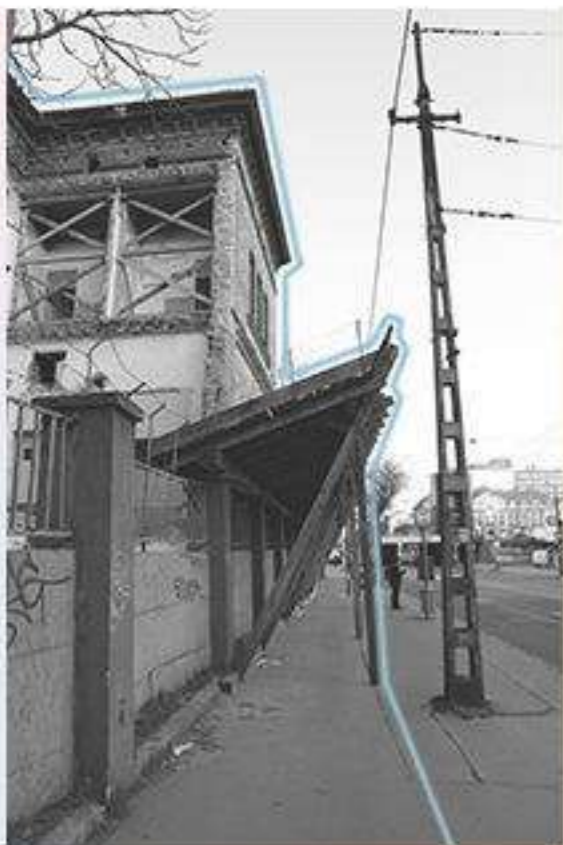
Az egykor tanár lakásként is funkcionált második emeleti teremhez társult egy erkély is. Az épület ezen homlokzatán kilógó elemet immáron észrevétlenül beolvasztotta egy nehéz állványzat.

Az Országos Gyógyintézeti Központnak helyet adó épület hosszas idők óta vár rehabilitációra, addig is egy nehéz állványzata nyújt védelmet a buszmegállóban várakozó utasoknak.

Dózsa György út 124

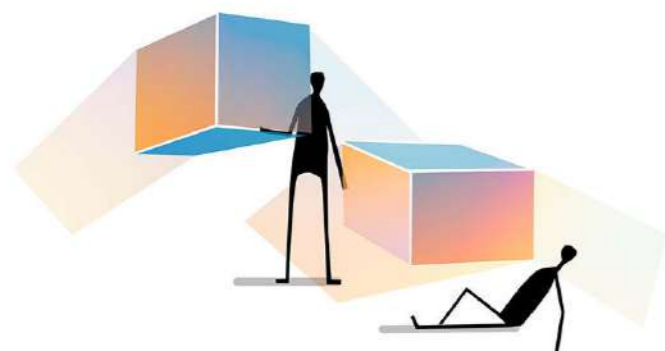

Az állványok bár sokfélék és sokféle városépítészeti szituációban bukkannak fel váratlanul, mégis tipizálhatók, azonos arculattal rendelkezők – talán ezért is megszokhatók. Ezt alapul véve és párhuzamot állítva a fa állványzatok és a utcaképek között, szeretnénk egy kis szint vinni az alapanyagként felhasznált állványzatokba, és az ezekből az alapelemekből is összeálló városba.

_ a város és a művészet _

„Nincsenek könnyű helyzetben ma a fiatal képzőművészek, ha az életüket a művészetnek szeretnék szentelni, és abból akarnak megélni. Hosszú és rögös út vezet odáig, mire olyan ismertségre és szakmai elismerésre tesznek szert, hogy alkotásaik rendszeres értékesítésével állandó és megbízható bevételforrást tudnak maguknak biztosítani.” olvasható a Young Art online galéria, fiatal művészeket támogató kiírásában. (*)

Talán ennek a jelenségnek a hozadéka a pályaelhagyók magas száma is, a 30-as éveikre a fiatal alkotók mintegy 70% százaléka hagyja el teljesen vagy részlegesen a művészeti pályafutását.

Az ArtTactic kockázatelemzőcég egy felmérést készített 2018-ban, arra vonatkozóan, hogy az akkor legnépszerűbb kortárs művészek milyen kvalitásokkal rendelkeznek. Ez a felmérés leginkább arra a tényre világít rá, hogy a sikerhez vezető út a nagy gallériákba, biennálékra és külföldön folytatott alkotó munkával érhető el. Viszont erre sok hazai művésznek nincs lehetősége. Létezik néhány kezdeményezés Magyarországon melyek fiatal alkotókat próbálnak felkarolni és támogatni. Ezek viszont nagyrészt Budapestre korlátozódnak és számuk elenyésző a fiatal alkotók számához képest. A legismertebb kezdeményezés talán a budapesti FKSE (Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület) mely már a nyolcvanas évektől kezdve kortárs alkotók felkutatásával és támogatásával foglalkozó szervezet.

Az általunk újragondolt terek alternatívát kívánnak nyújtani ahhoz, hogy hogyan lehetnének ezek a talált terek a fiatalok művészek kibontakozási lehetőségei, első megjelenési helyszínei.

(*)<https://www.mixonline.hu/Cikk.aspx?id=189976> (202.03.20.)

A dolgozat elkészítése során kíváncsiak voltunk az általunk ismert fiatal alkotók véleményére is a témával kapcsolatban. Az alábbi oldalon Ács Kinga Noémi, friss diplomás képzőművész válaszaiból szeretnénk néhányat kiemelni.

- Mit gondolsz milyen mértékben van esélyük a fiatal magyar alkotóknak nemzetközi hírnevet elérni?

Elég komplex az intézményrendszer, amelynek meglépni a lépcsőit is nagyon nehéz, mivel nincs lehetőség megélni belőle. Az intézményrendszerek is kirekesztőek, nagyon kevés szerencsés fiatal művésznak adatik meg nemzetközi hírnevét szerezzen. Már önmagában is problémás, hogy művészeti intézmények szemében a fiatal képzőművészek 35 év felett számítanak, akik középkorúak.

- Vannak Budapesten a korunk kihívásainak megfelelő kiállító helyek melyeken esetleg egyetemisták vagy teljesen pályakezdők is megmutathatják munkásságukat ?

A nonprofit galériák ilyenek általában, hogy befogadnak egyetemista pályakezdő alkotókat. A for-profit galériák nagyon ritkán.

- Mennyire nehéz pályakezdőként ezekbe a galériákba bekerülni, ott kiállítani?

A nonprofitoknak általában nincs állandó művészkörük, ezért egyszerűbb egy jó portfólióval a galéria profiljának megfelelően egy kiállítást elősegíteni, de ezek is megásogatják mit engednek be a galériaterükbe. A forprofitok nagyon kirekesztőek, csak akkor vesznek be ha úgy látják pénzbe lehet forgatni a munkásságát az adott művésznél.

- Mit gondolsz lenne szükség olyan publikus kültéri felületekre melyeket kiállító térként lehetne időszakosan használni?

Szerintem nagyon fontos mindenképp, hogy védettebb legyen a hely ha kültéri is mert általában nagyon érzékenyek az elkészült alkotások. Én el tudok képzelni egy teljesen üvegfalakkal ellátott kiállítóteret például. Olyan mint egy vitrin, tudja a művész minden környezeti hatástól védett amit létrehozott de legyen transzparens a nézők számára.

a funkció

A projektünk egyik célkitűzése, hogy az új generációk számára, a kor kihívásainak megfelelő megjelenést biztosítsunk. Művészekkel karöltve alkotó tereket alakítanánk ki szerte a városban. Olyan felületek tervezünk létrehozni, melyek között van formai kapcsolat, de önálló entitásként is értelmezhetők.

A kialakult "helyek" többlet jelentőséget adnának mindazon dolgok felfedezésére, melyeknek a mindennapokban nem szentelünk elég jelentőséget. A sűrűn lakott belvárosi részekben olyan közösségi helyek születhetnének a talált tereink által, melyek kialakítására máshol a helyhiány miatt csak igen költségesen vagy egyáltalán nincs lehetőség.

A szerkezet

A törekvéseink mindarra irányulnak, miként tudunk egy meglévő szerkezetet egy másik szerepkörrel felruházni. Az állványzatok kutatása során olyan formai elemeket kerestünk, melyek minden keretállásra egyaránt jellemzőek. A keresztmetszetek vonalvezetését lekövetve megalkottunk egy olyan egységes modult, melynek formájában visszaköszönnek a vízszintes, a függőleges és az András-keresztek adta merevítések ferde síkja. A modul elem síkbeli és térbeli elemként is egyaránt megjelenne, így nem csak az állvány felületét, hanem a kialakult belső terét is formálnák. Elhelyezésük kötetlenül történhet, így létrejöhetnek egyedi kombinációk.

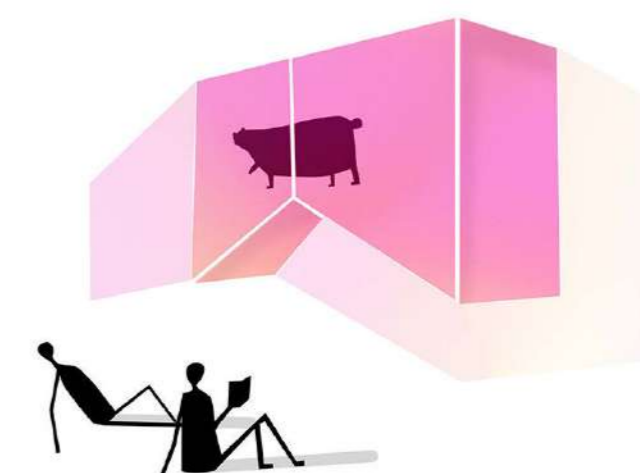

A koncepció kidolgozása során figyelmet fordítottunk a kortárs művészeti irányzatok műfaji sajátosságaira, csoportjaiknak speciális igényeire is (pl. videóművészet, plasztikai, grafikai és festészeti irányzatok, stb.) Ezért az általunk tervezett elemek, elhelyezésüktől függően több szerepet is el tudnak látni.

A térbeliséget hangsúlyozó négyzetes elem, kellő védelmet biztosít az installációk számára, akár teljesen zárt vagy részlegesen nyitott felületeivel. Magasabb pontokra rögzítve szintén installációk, de akár különböző síkokban elhelyezett grafikai munkák is kiállíthatók. Oldal síkjai lehetőséget nyújtanak interaktív videók számára vetítési felületként. Továbbá elrendezés tekintetében sem korlátozódnak az állványzat tereire az elemek, mivel onnan leemelve akár különálló entitásként is használhatóak, akár ülő alkalmatosságként is.

installációk

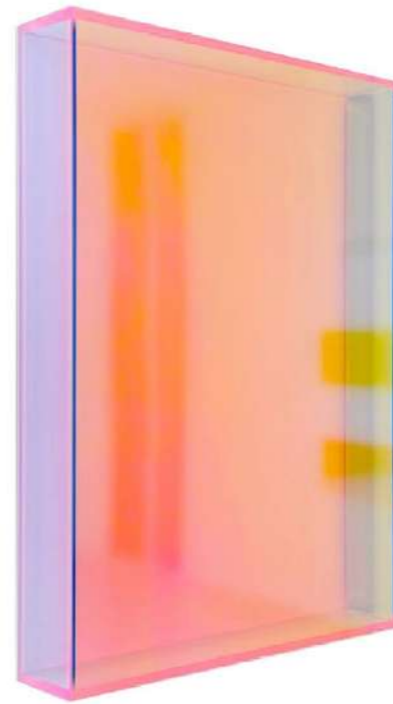
interaktív

grafikai

anyaghasználat

Anyaghasználat tekintetében mindenképpen olyan környezetbarát megoldásra törekedtünk, mely egyben igényes és időtálló külsőt is biztosít. A választásunk így az újra hasznosított műanyagra esett, mely nem csak megjelenésében tud kimagasló és kreatív megoldásként funkcionálni, hanem a környezettudatos megoldásnak is bizonyul. A polimetil műanyagok olvasztás útján nagyon kevés minőségbeli veszteséggel újrahasznosíthatóak, áttetsző kinézetüknek köszönhetően védőburókként körbe öleli a kiállított műalkotásokat, továbbá színes árnyéka a térformálás izgalmas elemévé válhat. (*)

(*) képek forrása: Regine Schumann - Axel Paireon Gallery (2022.03.20.)

színhasználat

Számos kutatás készült arról, miként vannak ránk kihatással a színek. A színpszichológia - mely közel 200 éves tudomány - foglalja magába, azokat a tényeket hogy egyes érzelmeket hogyan tudják befolyásolni.

A színválasztásaink tükrözik az élethez való hozzáállásunkat is és megtapasztalásuk egyaránt kapcsolódik tudatalattinkhoz és érzéseinkhez egyaránt. A forma mellett a színeknek is fontos szerepe van a figyelemfelkeltésben, a tekintetek oda vonzásában.

A színek közül a legerőteljesebben az alábbi négy: zöld, sárga, vörös, kék

Pályamunkánk során ezeket erőteljes kombinációit alkalmaztuk. Törekedtünk erőteljes vibráló hatást elérni, hogy hangsúlyos, izgalmas tereket hozunk létre.

A megvalósítás

Az elkészült példák szemléltetik, miként szeretnénk egy rendszert kialakítani az állványzatok lefedésére. Ezek olyanfajta megoldások lennének, melyek nem igényelnek speciális szakmai tudást, bonyolult rögzítési módokat, ezzel is egyfajta könnyedségre utalva, mindenfajta kötöttséget megkerülve.

költtségvetés

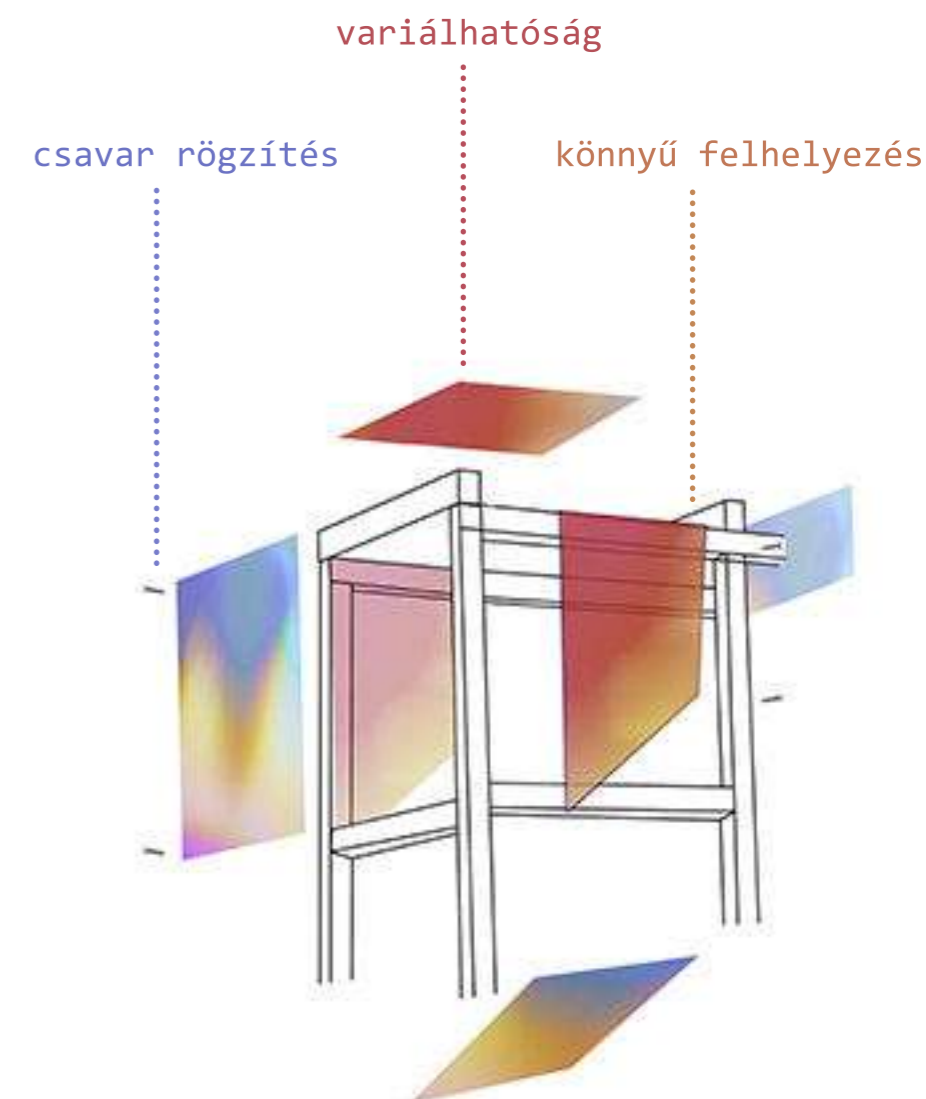
Az újrahasznosított anyagból készült panelek könnyedén legyárthatóak, üzemi körülményeket nem igényelve. Az otthoni háztartásban is fellelhető polietilén anyagból készült termékek újból felhasználhatóak az elemek legyártásához. Ezáltal az anyag minimális összegekből legyártható. Felmerülhet ugyan plusz költség a kivitelezésükből, a panelek felhelyezéséből, de ezt közösségépítő jelleggel a kiállításokban résztvevő alkotók hoznák létre, low-budget módon.

kivitelezés

A színes elemek felhelyezése és egymáshoz való rögzítése többféle képpen is megvalósulhat. Kézi erővel mozgatható elemek az állványzatokat felépítő fa elemekhez könnyen felcsavarozhatóak vagy ragaszthatók. A konstrukció előnye, hogy maga az állványzat is segíti a kivitelezést.

üzemeltetés

A felhelyezett polietilén panelek kültéren is egyaránt használhatóak, karbantartást nem különösen igényelnek. Az UV sugárzásnak kitett felületek öregednek ugyan, de mivel időszakos használatra tervezettek, ezért szükség esetén cserélhetőek és újrahasznosíthatóak.

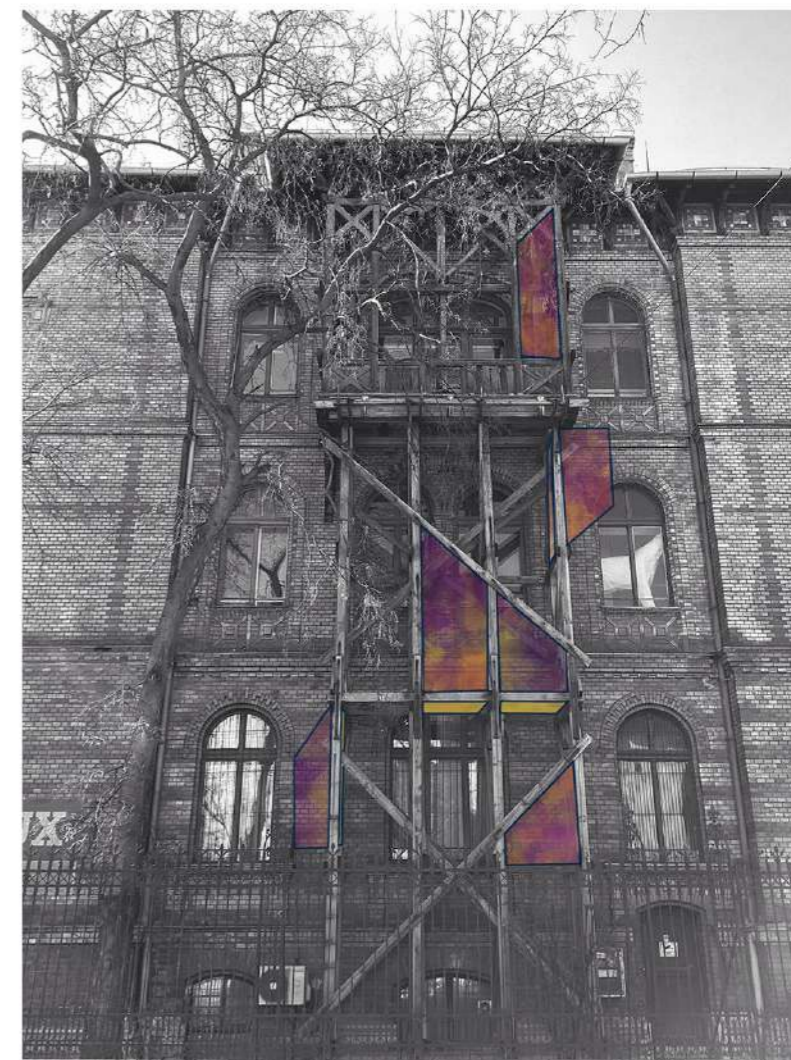
_Ki_talált_terek a városban_

A kutatás során ráésméltunk, hogy a tágabb környezetünkben is számtalan ilyen szerkezet található, melyek hasonló módon szerves részeit képezik a városnak, a megszokott utcaképeknek. A keretállások adta felületek és „talált” tereik lehetőséget nyújtanak különböző installációk és alkotások bemutatására. Az így kialakuló transzparens kiállítóterek mindenki számára elérhetőek lennének. Kapcsolatot teremtenének a művészet és az utca emberei között. A színekbe burkolt felületek városépítészeti szempontból is jelentős változást eredményeznének.

kitalált terek az Ybl-ben

Az Ybl állványzata adta a kezdeti inspirációt kiállító terek létrehozásához. Az épület homlokzatához hozzáadt plusz tér, mely így közvetítővé tudna válni a külvilág és az egyetemi között. Minden arra járó könnyedén bepillantást nyerhetne az egyetem falain belül zajló életbe, az ott tanuló fiatalok munkáiba.

A szerkezet kialakítását tekintve igényes, az épület homlokzatához igazítva készült, lekövetve annak íveit, fontosabb elemeit. Az erkély mely számára támaszul szolgál, az egyetem egy másik korszakának büszke emléke. A jelenlétét semmilyen szempontból nem gondolnánk negatívnak, sőt inkább úgy éreztük, hogy rengeteg lehetőség kiinduló pontjaként áll az egyetem épülete mellett ez a szerkezet.

- lehetséges variációk az Ybl épülete melletti állványzat kiállító térré alakítására a modul elemek segítségével-

Források

https://markamonitor.hu/2021/10/05/egyutt-dolgozik-a-fiatal-muveszek-sikereert-a-youngart-a-metu-es-a-porsche/?fbclid=IwAR3T-Px2t6piNUV5xrB7TPGuI_8xYIGJP_x2Q6yfYVGhc8F0LWRsDLgWhD0 (2022.03.20.)

<https://artportal.hu/magazin/nextgen-artists-ez-kell-a-sikerhez-ha-negyven-alatti-muvesz-vagy/?fbclid=IwAR0jnihfJnNTimfkS1FJQ-gxl54obegxy4TuBs9heqs6pfHqBRySb4AW0aw> (2022.03.18.)

https://issuu.com/fksestudio/docs/studio_diskurzusok?fbclid=IwAR1D6RxDqhoECLesKDnoEWIXsqdBx10g3uaILOgvUA-53vZ19SsLlzWhx58 (2022.03.18)

<https://kreativlakas.com/magasepiteszet/foallvanyok-nehez-allvanyok/>
(2022.03.18.)

<https://kreativlakas.com/magasepiteszet/allvanyok-osztalyozasa-faallvanyok-kotesei/> (2022.03.20.)

<https://g7.hu/elet/20190507/a-szakma-amibol-nem-lehet-megelni-de-neha-hozza-a-milliokat/?fbclid=IwAR19by2cf3udBxYWTy87De5-j-rftWhPZl0ELzP85dtWkYHZhY0rL0i1jc> (2022.03.18)

Bársony István, Schiszler Attila, Walter Péter: Magasépítés tan I.
(old.:22-29, 301-313) Pécs 2008

<https://www.axelpairon-gallery.com/presents/regine-schumann/> (2022.03.15.)

<https://www.ampersandgallerypdx.com/invariants-erin-okeefe-clayton-cotterell-and-jordan-sullivan> (2022.03.15.)

<https://design-milk.com/chromatic-numerical-sculptures-inspired-by-josef-albers/?epik=dj0yJnU9T0dBME5KRm92b1hkMzZLdTFSaVFxMzdJQkNLVGE0RUEmcD0wJm49NzR2MX1EUXduNXVoY250NUtZMXFuUSZ0PUFBQUFBR0pnaVdV> (2022.03.15.)

<https://www.behance.net/gallery/54303167/Boxes> (2022.03.15.)

<https://decanteddesign.com/2015/12/07/ines-esnals-art-installations-allude-to-her-architectural-background-based-in-n-y-she-is-an-architect-artist-collaborator-with-other-architects-a-link-is-under-blogroll/> (2022.03.15.)

Vásáros Zsolt: Kiállító-tér, Múzeumi tárlatok kézikönyve
Szentendre 2010. (2022.03.18.)

Biri Balázs: Tértranszformációk – építészet és képzőművészet határán

https://epitesz.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/biribalazs_tertranszformaciok.pdf (2022.03.15.)